

MARIA JASIEŃOWICZ

W dniu 1 października 1975 roku odeszła na emeryturę, ze stanowiska kierownika Oddziału Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów Biblioteki Głównej UMCS, starszy kustosz dyplomowany mgr Maria Jasieńowicz, współorganizator i wieloletni wicedyrektor Biblioteki.

Maria Jasieńowicz z domu Górska urodziła się w Pułtusku w rodzinie kolejarza. Wczesne dzieciństwo spędziła wraz z rodziną w Rosji, okres szkolny - w Radomiu, gdzie ukończyła Gimnazjum im. M. Konopickiej. Po śmierci ojca przeniosła się z matką i siostrą do Warszawy i podjęła studia na Uniwersytecie Warszawskim; najpierw matematyczne, potem psychologiczne. Równocześnie, zmuszona trudnymi warunkami materialnymi, zaczęła pracę zarobkową udzielaniem korepetycji.

Przez cały okres wojny i okupacji M. Jasieńowicz mieszkała w Warszawie. Trudniła się nauczaniem dzieci upośledzonych, które to zajęcie było zgodne z przerwanyimi wybuchem wojny studiami. Równocześnie pracowała w Radzie Głównej Opiekuńczej a od 1943 r. - w Ośrodku Zdrowia i Opieki Społecznej; początkowo w charakterze opiekuna społecznego, potem psychologa.

Równoległe z pracą zawodową M. Jasieńowicz uczęszczała na tajny uniwersytet, kontynuując studia psychologiczne i kończąc je pracą magisterską, wykonaną pod kierunkiem prof. Stefana Baleya, króra została zalegalizowana w 1946 r.

Już w roku 1939 w czasie oblężenia Warszawy M. Jasieńowicz, kierując się nakazem chwili, rozpoczęła pracę jako sanitariuszka, później, w okresie Powstania Warszawskiego - jako łączniczka, przeprowadzając z Ramienia Wojskowej Służby Kobiet kanałami ze śródmieścia na Mokotów harcerzy i oficerów ruchu oporu.

Do Lublina M. Jasieńowicz przeniosła się w roku 1946. Początkowo pracowała w Katedrze Psychologii na Wydz. Mat.-Fiz.-Chem. UMCS na stanowisku starszego asystenta. Po zlikwidowaniu Katedry w 1950 r. przeszła do pracy w Bibliotece Głównej UMCS.

Już po krótkim okresie pracy w Bibliotece M. Jasieńowicz dała się poznać, nie tylko jako pracownik szybko wchodzący w arkana nowego zawodu, ale i jako uzdolniony organizator, czego wyrazem było zorganizowanie przez nią w pierwszych miesiącach pracy nowej agendy bibliotecznej, Gabinetu Marksizmu-Leninizmu. W 1951 r. została powołana na stanowisko kierownika Oddziału Opracowania, zat-

rudniającego w tym czasie dużą liczbę pracowników ryczałtowych, przyjętych do Biblioteki w celu przyspieszenia procesu opracowania bardzo intensywnie gromadzonych wówczas materiałów bibliotecznych. Już w tym okresie M. Jasienowicz wykonywała czynności zastępcy dyrektora. W 1952 r. odbyła 2-tygodniową praktykę w Bibliotece Uniwersytetu Warszawskiego a w 1955 r. - 2-miesięczną praktykę II stopnia w Bibliotece Jagiellońskiej. |

W 1956 r. mgr Maria Jasienowicz została oficjalnie powołana na stanowisko wicedyrektora Biblioteki Głównej UMCS. W tym samym roku przeszła równocześnie ze stanowiska kierownika Oddziału Opracowania na stanowisko kierownika Oddziału Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów. Funkcję tę mgr M. Jasienowicz pełniła przez okres 19 lat, do chwili odejścia na emeryturę.

Oddział Gromadzenia Biblioteki UMCS, posiadający szeroki i różnorodny zakres pracy /pełny egzemplarz obowiązkowy, kupno, krajowe i zagraniczne, dary, wymiana, dublety/ pod sprawnym i kompetentnym kierownictwem M. Jasienowicz, która go zorganizowała i rozbudowała - odznaczał się adekwatną do zadań Biblioteki polityką gromadzenia zbiorów oraz dobrą organizacją pracy. M. Jasienowicz zajmowała się również teoretyczną stroną gromadzenia materiałów bibliotecznych, publikując artykuły na temat polityki w tym zakresie.

Funkcję wicedyrektora Biblioteki mgr Maria Jasienowicz pełniła do 1970 r. W okresie 14-letniego okresu sprawowania tej funkcji M. Jasienowicz poznała wszystkie większe biblioteki naukowe w kraju oraz, dzięki wycieczkom zagranicznym, biblioteki Moskwy, Berlina i Pragi. Uczestniczyła we wszystkich niemal bibliotekoznawczych sesjach naukowych i zjazdach dyrektorów bibliotek uniwersyteckich. Zdobytą tą drogą wiedzę i doświadczenia przenosiła na teren własnej Biblioteki.

Z racji pełnienia funkcji wicedyrektora M. Jasienowicz brała udział w opracowywaniu planów i założeń projektowych gmachu Biblioteki oraz planu przeprowadzki do nowej siedziby.

Przez szereg lat prowadziła szkolenie wewnętrzne pracowników Biblioteki, ustalając jego tematykę i przeprowadzając wiele prelekcji osobiście. Zapoczątkowała również, w ramach szkolenia, spotkania pracowników Biblioteki na jej terenie z wybitnymi | przedstawicielami bibliotekarstwa polskiego.

Działalność szkoleniową M. Jasienowicz prowadziła również poza Biblioteką. W latach 1960-72 uczestniczyła co roku, jako prelegentka, w kursach wakacyjnych dla bibliotekarzy, organizowanych przez Sekcję Bibliotekarską Zarządu Głównego ZNP.

Przez cały okres pracy w Bibliotece M. Jasienowicz była aktywnym działaczem społecznym. Przez szereg lat pełniła funkcję wiceprzewodniczącej Zarządu Okręgu SBP oraz delegata na zjazdy SBP. Pracę w Związku Nauczycielstwa Polskiego rozpoczęła funkcją przewodniczącej Grupy Związkowej Biblioteki, pełniąc ją przez kilka kolejnych kadencji. W latach 1958-72 pracowała w Podsekcji Bibliotek Szkół Wyższych Sekcji Bibliotekarskiej Zarządu Okręgu ZNP jako jej przewodniczącą. Pełnienie tej funkcji pozwoliło M. Jasienowicz przyczynić się do integracji lubelskiego środowiska bibliotekarskiego; wspólnie z ówczesną przewodniczącą Sekcji, mgr Krystyną Lisowską, zorganizowała szereg prelekcji i wycieczek szkoleniowych dla całego środowiska. Przez okres ośmiu lat /1968-75/ była wiceprzewodniczącą Sekcji Bibliotekarskiej Zarządu Głównego ZNP. W roku 1970 została powołana na stanowisko sekretarza Komisji Nauki Zarządu Okręgu. M. Jasienowicz jest poza tym członkiem Komitetu Redakcyjnego "Roczników Bibliotecznych", wchodzi w skład Komisji Rewizyjnej Oddziału Lubelskiego Polskiego Towarzystwa Psychologicznego oraz należy do Polskiego Towarzystwa Filozoficznego. Od szeregu lat jest również aktywnym członkiem Związku Bojowników o Wolność i Demokrację.

Za pracę zawodową, społeczną oraz udział w okresie wojny i okupacji w ruchu oporu Maria Jasienowicz otrzymała: Złoty Krzyż Zasługi, Odznakę Tysiąclecia, Złotą Odznakę ZNP, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Medal Zwycięstwa i Wolności 1945 r., Krzyż Partyzancki oraz Medal "Nauka w Służbie Ludu" za zasługi dla UMCS.

Wyrazem uznania dla pracy i zaangażowanej społecznej postawy M. Jasienowicz jest również wyróżnienie Jej: Dyplomem Zasłużonego Aktywisty Sekcji Bibliotekarskiej ZNP, Dyplomem za aktywną działalność związkową w okresie XXV-lecia PRL, Dyplomem Honorowym Ministra Kultury i Sztuki za osiągnięcia w upowszechnianiu kultury oraz Dyplomem Uznania za pracę społeczną w Kole ZBoWiD.

Mgr Maria Jasienowicz, odznaczająca się gruntownym znawstwem i umiłowaniem zawodu oraz wysokimi walorami społeczno-moralnymi i charakterologicznymi, w dalszym ciągu służy swoją wiedzą i doś-

wiadzczeniem Biblioteki i Uczelni. Po odejściu na emeryturę pracuje, w niepełnym wymiarze godzin, w Oddziale Informacji Naukowej Biblioteki Głównej oraz prowadzi zajęcia dydaktyczne ze studentami Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej UMCS.

Publikacje Marii Jasienowicz

1. Psychologiczne pojęcie postawy. W: Sprawozdanie z działalności Towarzystwa Filozoficznego i Psychologicznego w Lublinie w latach 1945-1947. Lublin, Tow. Filoz. i Psychol. 1948 s. 91-92, 97 /podpis:/ M. Nartowska
2. Recenzja: Burt Cyril: Backward Child. London 1946. Psychologia Wychowawcza 1948 nr 3/4 s. 108-109 /podpis:/ M. Nartowska
3. Recenzja: Journal of General Psychology 1946 T. 34, 35. Psychologia Wychowawcza 1949 nr 2/4 s. 209-212 /podpis:/ M. Nartowska
4. Wykaz czasopism zaprenumerowanych przez Bibliotekę Główną UMCS na rok 1953; czasopisma polskie, radzieckie i krajów demokracji ludowej. Spis Wykładów UMCS w Lublinie na rok akadem. 1952/53 s. 111-139
5. Wykaz czasopism zagranicznych /kraje kapitalistyczne/ zaprenumerowanych przez Bibliotekę Główną UMCS na rok 1954. Spis Wykładów UMCS na rok akadem. 1953/54 s. 183-201
6. Wykaz publikacji pracowników UMCS: Wydział Humanistyczny. W: /Dziesięć/ 10 lat Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie 1944-1954. Lublin, UMCS 1954 s. 151-157
7. Biblioteka UMCS w Lublinie. Bibliotekarz 1955 nr 2 s. 48-50
8. Z życia bibliotekarzy lubelskich. Bibliotekarz 1955 nr 12 s. 181
9. Z Oddziału Opracowania Biblioteki UMCS. Biuletyn Biblioteki Gł. UMCS 1955 nr 4 s. 1-2
10. Gromadzenie zbiorów w Bibliotece Głównej UMCS. Referat wygłoszony na zebraniu Komisji Bibliotecznej. Biuletyn Biblioteki Gł. UMCS 1958 nr 2 s. 1-5

11. Recenzja: Roberts A. D.: Introduction to reference books. Ed. 2. London 1952. Roczniki Biblioteczne 1958 z. 1/2 s. 279-280
12. Recenzja: Rules for descriptive cataloguing the Library of Congress. Washington 1949 + Suppl. 1952. Roczniki Biblioteczne 1958 z. 1/2 s. 286-288
13. Recenzja: Brummel L.: Les catalogues collectifs. Organisation et fonctionnement. Paris 1956. Roczniki Biblioteczne 1958 z. 3/4 s. 533-535
14. Recenzja: Biblio 1957 T. 25 nr 1-10. Roczniki Biblioteczne 1958 z. 3/4 s. 541-543
15. /Piętnaście/ 15 lat Biblioteki UMCS. Bibliotekarz Lubelski 1959 nr 4 s. 10-13
16. Szkolenie zawodowe w Bibliotece UMCS. Biuletyn Biblioteki Gł. UMCS 1959 nr 2/3 s. V-VI
17. /Piętnaście/ 15 lat Biblioteki UMCS. Biuletyn Biblioteki Gł. UMCS 1959 nr 4 s. V-VI
18. Wykaz czasopism zagranicznych pozarządowych Biblioteki Gł. i bibliotek zakładowych UMCS w Lublinie. 1959 r. Czasopisma prenumerowane i z wymiany w wyborze. Lublin, UMCS 1959 4° s. 44
19. Ź działalności Podsekcji Bibliotek Szkół Wyższych ZNP. Ognisko Nauczycielskie 1960 nr 7/8 s. 26-27
20. Z działalności Podsekcji Bibliotek Szkół Wyższych ZNP. Ognisko Nauczycielskie 1961 nr 11/12 s. 12-13
21. Sprawozdanie ze szkolenia pracowników Biblioteki UMCS w r. 1961. Biuletyn Biblioteki Gł. UMCS 1962 nr 1 s. XII-XIII
22. W dwudziestolecie Biblioteki Głównej UMCS. Biuletyn Biblioteki Gł. UMCS 1965 nr 3/4 s. V-VIII
23. Czasopisma zagraniczne bez krajów socjalistycznych prenumerowane przez Bibliotekę Główną UMCS. Biuletyn Biblioteki Gł. UMCS 1966 nr 1/2ns.52-91

24. Czasopisma zagraniczne zaprenumerowane przez Bibliotekę Główną UMCS na r. 1967. Kraje demokracji ludowej. Biuletyn Biblioteki Gł. UMCS 1966 nr 3/4 s. 72-89
25. Dziesięć lat Podsekcji Bibliotek Szkół Wyższych ZNP. Sprawozdania i [Informacje Zarządu Oddziału ZNP przy UMCS 1967 nr 2 s. 21-25
26. Czasopisma z USA zaprenumerowane na r. 1968. Biuletyn Biblioteki Gł. UMCS 1967 nr 3/4 s. 17-22
27. Działalność Biblioteki Głównej UMCS w r. 1968. Lublin, Bibl. Gł. UMCS 1969 8° 25 s., bibliogr.
28. Z kontaktów zagranicznych Biblioteki Głównej UMCS /cz.1/. Fundamental'naja biblioteka obscestvennych nauk im. V. F. Volgina Akademii Nauk SSSR. Biuletyn Biblioteki Gł. UMCS 1969 nr 1/2 s. 1-3
29. Z działalności Sekcji Bibliotekarskich ZNP w Lublinie. /Aut.:/ ..., Krystyna Lisowska. Rocznik Ogniska Nauczycielskiego 1969 s. 193-197
30. Dyrektor Tadeusz Smółka. /Aut.:/ ..., Maria Wilczyńska. Biuletyn Biblioteki Gł. UMCS 1970 nr 4 s. 14-19
31. Sprawozdanie z działalności Biblioteki Głównej UMCS w r. 1970. Lublin, UMCS 1971 8° 38 s.
32. Tłumaczenie: Międzynarodowy Rok Książki. L'Annee International du Livre 1972. /Tłum.:/ ..., Jadwiga Olczak. Biuletyn Biblioteki Gł. UMCS 1972 nr 1/2 s. 3-11
33. Wykaz czasopism zagranicznych z krajów kapitalistycznych zaprenumerowanych w r. 1973. Biuletyn Biblioteki Gł. UMCS 1972 nr 4 s. 17-54
34. Instytut Mikrobiologii i Biochemii. Instytut Biologii. Wykaz Publikacji Pracowników UMCS w Lublinie w r. 1972 /druk 1973/ s. 1-10
35. Z kontaktów zagranicznych Biblioteki Głównej UMCS /cz. 2/. Central'naja nauczna biblioteka Akademii nauk Moldawskiej SSR. Biuletyn Biblioteki Gł. UMCS 1972 nr 3 s. 3-9

36. Wykaz czasopism z krajów socjalistycznych zaprenumerowanych w r. 1973. Biuletyn Biblioteki Gł. UMCD 1973 nr 1 s. 27-28
37. Iwan Fedorow na Ukrainie /W 400-lecie drukarstwa ukraińskiego./ Aut.: / Teresa Gaworczyk, ... Biuletyn Biblioteki Gł. UMCS 1973 nr 4 s. 1-5
38. Instytut Mikrobiologii i Biochemii. Instytut Biologii. Wykaz Publikacji Pracowników UMCS w Lublinie w r. 1973 /druk 1974/ s. 1-23
39. Z kontaktów zagranicznych Biblioteki Głównej UMCS /cz.3/. Nauczajna biblioteka im. Gor'kogo Moskovskogo gosudarstvennogo universiteta im. M. Lomonosova. Moskva K 9 Prospekt Marksa 20, Leninskie Gory - Vysokie zdanie. Biuletyn Biblioteki Gł. UMCS 1974 nr 3/4 s. 9-18
40. Oddział Gromadzenia zbiorów Biblioteki UMCS. Biuletyn Biblioteki Gł. UMCS 1974 nr 3/4 s. 22-25
41. Zofia Tabin. Biuletyn Biblioteki Gł. UMCS 1974 nr 3/4 s. 53-54
42. Nabytki zagraniczne Biblioteki Głównej UMCS. Informator UMCS 1975 kwiecień-maj-czerwiec s. 22-25